

klad, eno tretjino, če ima več kakor 40% okrajnih doklad, pa polovico vseh stroškov. Ker ima kozjanski okraj več kot 40% okrajnih doklad, bo dobival tedaj že polovico vseh stroškov za ceste od dežele. Iz istega poročila je nadalje razvidno, da bi moral kozjanski okraj zgraditi: 1. cesto II. razreda iz Lesične čez Prevorje v Slivnico. Dolžina bi iznašala 11 kilometrov, proračunjeni stroški 100.000 kron, od katerih bi dežela prevzela 80.000 kron. 2. Preložiti bi se morala cesta II. razreda iz Podsrede v Sv. Peter pod Sv. gorami. Preložena cesta bi merila 4 1/2 kilometra in bi stalo to delo okoli 100.000 kron, od katerih bi prevzela dežela 80.000 kron. 3. Preložiti bi se morala cesta čez Srebernik iz Sv. Petra v Dekmanci v dolžini 5 1/2 kilometra, kar bi stalo 170.000 kron, od teh bi dežela plačala 85.000 kron, in končno 4. bi se morala izpeljati cesta II. razreda čez Pečice v Močnikov graben v daljavi 2 kilometrov, kar bi stalo v celoti 40.000 kron, od teh 20.000 deželo.

S tem pa možne podpore še niso zaključene. Ne glede na dejstvo, da bi na nekaterih mestih prizadeti posestniki radi potrebno zemljo deloma zastonj, deloma pa za znižano ceno odstopili in tudi prostovoljno tlako opravljali, samo da bi se njihova iskrena želja po cesti obistinila, ne smemo pozabiti, da bi zamogli dobiti tudi državno podporo, kjer bi zamogli dokazati strategično važnost, kar za cesto Lesično-Sv. Jurij ne bi bilo težko, tudi podporo vojaškega ministrstva. V koliko bi se eventualno te podpore zamogle dobiti, se seveda danes ne more reči, le toliko se lahko zadržati, da ta podpora ne bi bila mala.

Položaj je tedaj sedaj jako ugoden, kot še nikdar. Zato pa merodajni gospodje kozjanskega okraja na noge! Združimo se, posvetimo vse svoje moči, svojo dobro voljo in svoje zmožnosti lepemu cilju, da povzdignemo okraj, da mu z novimi in popravljenimi cestami odpremo vire blagostanja in gospodarskega napredka!

Obračamo se pa tudi do interesentov! Prosim vas, pustite sedaj vse malenkostne lokalne prepire, ne delajte radi malenkosti razdora in prepira, ki lahko vse projekte onemogočijo; otriesite se dosežanje nesrečne misli, da se le v prospeh gotovih krajev sme kaj izvršiti, in naj nas navdaja zavest, da vsako poboljšanje sedanjih razmer ne koristi samo dotičnemu delu okraja, ampak celemu okraju. Besedam naj sledijo sedaj dejanja!

Deželni zbor.

Nemci so nasproti Slovincem v deželnem zboru postali tako nestrpni, da je to že tudi deželnemu glavarju grofu Attems ušlo začetno predsedati, in ko so preteklo sredo, dne 6. oktobra ob priliki Verstovševke interpelacije zaradi onesnaženja Pake zopet kot obsedeni divjali, je odložil vodstvo deželnega zbora. Ker pa Nemci za ta posel nimajo sposobnega človeka med seboj, so kmalu uvideli, da jo tirajo predaleč, zato so ponižno prosili Attemsa, naj ostane, in obljubili so mu, da bodo bolj pridni. Bomo videli, ali bodo držali svojo besedo ali ne. Naši poslanci pa so na ta način dobili tudi od trehnič Nemcev izpričevalo, da postopajo pravilno. Opomnimo le, da je ptujski Ornig v Gradu med prvimi, ki so nasproti slovensčini najbolj nestrpni.

Ker je torej manjkalo za kratek čas voditelja deželnozbornskih zborovanj, bila je še-le dne 12. t. m. zopet seja. Naši poslanci so stavili več predlogov.

Roškar in dr. Benkovič sta stavila predlog glede premembe lovskega zakona.

Dr. Jankovič je stavil predlog glede deželnih, oziroma državnih zavarovalnic.

Dr. Benkovič je stavil predlog za spodnjo realko v Trbovljah.

Med govori je dr. Benkovič utemeljeval svoj predlog za zgradbo železnice Polzela-Motnik-Kamnik. Svoj drugi predlog radi železnice Paka-Gornji-grad bo utemeljeval šele v petkovi seji.

Sodišče je zahtevalo izročitev dr. Kukovec. V slučaju, o kojem tožijo Nemci, so naši poslanci glasovali proti izročitvi, v drugih slučajih so se glasovanja odtegnili. Vendar se je dr. Kukovec tako neumno in plitvo zagovarjal, da je bilo druge Slovence zanj sram. Celo socialni demokratje, njegovi edini zavestniki so ga zapustili ter mu javno izjavili, da se čudijo, kako se more doktor tako osmešiti. Bil je ta dan za dr. Kukovec dan obsodbe in popolnega poraza. Deželni zbor ga je izročil.

V finančnem odseku sta zastopnika Slovencev glasovala proti darilom, ki se predlagajo sūdmarki, sulvereinu, nemškimi turnarjem in nemškob-nacionalnemu pesniku Kernstoku. Zvedeli smo, da je Jani č. Ploj zadnji dve postavki Nemcem dovolil, tako odločen je bil v narodnih stvarih. Zato ni čuda, da stokajo za njim najhujši nemški listi.

Dovolil se je tudi proračun za gospodarsko šolo v St. Juriju. Dr. Korošec in dr. Verstovšek sta ob tej priliki stavila znane zahteve glede izpopolnjenja te šole. Istotako sta se zavzela za slovenske tečaje na kmetijski šoli v Mariboru in prišla z nemškimi poslanci večkrat v hudo vojso. Vendar sta z uspehom odbijala udarce in branila svoje stališče.

Politični ogled.

— Sklicanje državnega zbora. Državni zbor je sklican na 20. t. m. Vse češko časopisje se bavi s političnim položajem, ki je nastal vsled odgoditve češkega deželnega zbora in sklicanja državnega zbora. „Venkov“, glasilo češke agrarne stranke piše: „Najša pot v državni zbornici je jasna. Eno bilo na Dunaju izvedeli, da se to, kar se je v škodo Slovanom na Dunaju, Pragi, Brnu, Tropavi in Ljubljani zgodilo, ne bo pozabila. Obračun bo strahovit!“ — „Narodni Listy“ pišejo: „Nasproti vladi Bienenrth-Schreiner nobenega pardona!“

— V Kranjskem deželnem zboru je prišlo dne 9. t. m. do burnih prizorov. Potem, ko je govoril poslanec Pegan o verifikaciji mandatov poslancev Višnikarja in Lenarčiča, predlaga poslanec dr. Susteršič, da izraža deželni zbor svojo odločno voljo, da se imajo izvršiti pri sestavi volilnih imenikov vsi cenzenz-volilci vsake krajevne občine, skupno brez izjeme, bodisi v kmečko ali v mestno skupino. Nadalje je predlagal, da se odkaže ta predlog ustavnemu odseku. Predlog je bil sprejet. Ko se je pa nato jelo glasovati o verifikaciji (potrditvi) mandatov obeh liberalnih poslancev, so začeli liberalni poslanci strahovito razgrajati in kričati. Obnašali so se kot najbolj pijana tolpa. Če bi kak kmečki fant le približno tako divjal, prišel bi takoj v norišnico. Ker je bilo nemogoče dalje zborovati, je deželni glavar prekinil sejo in sklicel k seji disciplinarni odsek. (Taj je liberalna poslanca Turka in Supančiča, ki sta najbolj vpila, izključil od 3 sej. Ko je deželni glavar sejo deželnega zbora otvoril in naznanil sklep disciplinarnega odseka, nastalo je znova velikansko vpitje. Deželni glavar je pozval izključena poslanca, da zapustita dvorano. Ta pa tega kljub večkratnemu pozivu, naj zapustita dvorano, nista hotela storiti in sta divjala naprej. Šele potem, ko jima je deželni glavar pretel s sodnijo, sta se nekoliko streznila in zapustila dvorano.

— Obsojeni demonstranti v Gorici. Radi demonstracij po preložitvi slovenskega učiteljskega iz Kapodistrije v Gorico je bilo obsojenih 20 oseb v 48urni do 14dnevni zapor. Proti nekaterim demonstrantom se vrši preiskava pri kazenskem sodišču.

— Srbija. Dne 11. t. m. se je vršil v Belgradu ministrski svet, ki se je posvetoval o ostavki vojnega ministra Živkoviča, ki ga je zadel kap. Odločilo se ni še ničesar. Kot Živkovičev naslednik se imenuje polkovnik Marinovič.

Mala politična naznanila.

Dne 8. oktobra: V turški vojski se vršijo velike spremembe. Po novi vojaški postavi so odpravljene vse predpravice Turkov in uveljavljena je za vse prebivalce brez razločka vere in narodnosti vojaška obveznost. Turški državljani bo od zanj naprej skozi 20 let podvržen vojaškim dolžnostim. — V Črni gori je položaj jako napet in govori se, da bo po celi kneževini proglašeno obsedno stanje in preki soč. — Iz Črne gore je pobegnilo 26 častnikov in 76 vojakov na Turško ter prosilo, da se jih uvrsti v turško vojsko. Vlada je ukazala, da se naj to takoj izvrši.

Dne 9. oktobra: Pred barcelonskim vojnim sodiščem se bo vršilo 1200 političnih pravd. — V okolici Asira na Turškem se je bila velika bitka med turškimi četami in združenimi vstaši. Na obeh straneh je obležalo par sto mrtvih. — Srbski trgovinski minister je izposloval konkurz srbske balkanske banke, ki so je ustanovili vpokojeni zarotniški častniki. — Ruski car bo 19. t. m. potoval v Italijo in sicer bo šel preko Odese, Aleksandrova in Monakova. Spremljal ga bo zunanji minister Izvolški.

Dne 10. oktobra: Ogrski ministrski predsednik Wekerle je predvčerajšnjim prosil cesarja, pri katerem je bil v avdienci, naj ga pusti iz službe, cesar se pa še ni odločil. — Dne 7. t. m. se je vršilo v Belgradu zborovanje visokošolskih djakov, ki se ga je udeležilo okoli 10.000 ljudi. Sprejela se je resolucija, v kateri se napada Avstrija in izjavlja v njej zbor, da ne pripoznava aneksije ter smatrajo Bosno in Hercegovino kot srbsko deželo. — Angleška bo dejanstveno posegla v maroške homatije. Odplule so že štiri oklopnice in 12 križaric domačega brodogva za ojačenje gibraltarskega vojnega brodogva.

Dne 11. oktobra: Zasedanje češkega deželnega zbora je bilo predvčerajšnjim odgodeno. — Pri dunajskem županu Luegerju so večeraj zastopniki vseh nemških strank sklenili, da predložijo nižje-avstrijskemu, gornjeavstrijskemu, solnograškemu, predarlškemu deželnemu zboru predloge za izključno rabo nemškega jezika v teh deželnih zborih, deželni upravi in pri županstvih. — Na Dunaju so se večeraj vršile na mnogih krajih protičeške demonstracije. V VII. okraju so Nemci razrušili češko posojilnico. Razvil se je boj med napadalci in med policijo. — V Pragi so imeli večeraj nemški burši zopet svoj bumel, ki pa se je mirno vršil.

Razne novice.

Imenovan je za kateheta na nemški trirazrednici v Leitersbergu č. p. Miroslav Sailer.

— Iz šole. Stalni so postali: Na ljudski šoli pri Sv. Barbari v Halozah tamošnji začasni učitelj Jožef Čenčič, na ljudski šoli v Zidanem mostu začasni učitelj v Celju (okolica) Jožef Valenčič, na ekspozituri v Lokvici tamošnji začasni učitelj Ciril Vertovec, na ljudski šoli v Dobrni stalni učitelj pri Sv. Lovrenca na Drav. polju Alojzij Bučar. V začasni pokol je stopila učiteljica Antonija Valenčič v Petrovčah.

Spremembe pri č. oo. frančiškanih. P. Fulgencij Trafela gre iz Brezic h Sv. Trojici, p. Eirem iz Sv. Trojice v Nazarje, p. Fortunat Golli iz Nazarja v Pazin.

V mariborsko bogoslovnico so bili letos na novo sprejeti sledeči gg. abiturijenti: Grifič Ignacij iz Prihove, Holcman Pavel iz Remšnika, Holcman Vincencij iz Remšnika, Lukman Franc iz Vranskega, Medved Anton iz Rajhenburga, Oblak Ivan iz Reteč pri Škofji Loki, Oštin Karol iz St. Ilja pri Velenju, Peršuh Anton iz St. Lovrenca na Dravskem polju, Rezman Alojzij iz Poljčan, Toplak Franc iz Sv. Tomaža pri Veliki nedelji in Vesenjak Pavel od Sv. Marjete niže Ptuja.

Poslanci Kmečke zveze so zadnji teden intervenirali pri deželnem namestniku radi rabe slovenskega jezika pri glavarstvih Spodnjega Stajerja. Nadalje pri finančnem ravnanstvu v Gradu radi raznih važnih zadev pri davkarjih Spodnjega Stajerja in pri deželnem šolskem svetu glede šolskih vprašanj.

Velike priredbe v Ljubljani! V soboto 16. oktobra se bodo razvili v Ljubljani velepomembni dogodki. V soboto 16. t. m. se ustanovi v Ljubljani naša narodno-obrambna organizacija, v nedeljo, 17. t. m. pa vseslovenska ljudska stranka. — Slovenski poslanci, slovenski župani, zaupniki slovenskih političnih društev iz Kranjske, Stajerske, Koroške in Primorske se zbera ta dan v beli Ljubljani. Da dostojno poslavi dohod slovenskih veljitev iz vseh slovenskih pokrajin, je odločilo slovensko glasbeno društvo „Ljubljana“, da v čast ustanoviteljem vseslovenske ljudske stranke priredi v nedeljo 17. t. m. ob 6. uri zvečer v vseh prostorih „Uniona“ veliko ljudsko slavnost. — Tako bo mogoče slišati udeležnikom tudi odlični zbor „Ljubljane“ in popolni orkester „Slovenske filharmonije“, ki je že obljubil svoje sodelovanje. Poleg tega sodeluje še več odličnih moči, tako da bo tudi ta večer nekaj posebnega. Zato pohitimo navdušeni v Ljubljano, kjer nas slovenski bratje sprejmejo z odprtimi rokami.

Darujte! Dan za dnevom nam prihajajo prošnje iz obmejnih krajev in od Slovencev, ki žive v nemškem ozemlju, naj jih rešimo narodnega pogina vsaj s tem, da jim pošljamo slovenske časnike in knjige in da tudi podpiramo povzdigo družabnega življenja med njimi. Slov. kršč. soc. Zveza stori, kar je v njenih močeh, da otmemo rodne brate. Da dobimo potrebna sredstva, brez katerih se ne da nič doseči, se ponovno obračamo do svojih jezik in zemljo ljubečih bratov, naj nam priskrbe pripomočke za obrambno delo. Pošiljajte denarne darove S. K. S. Z.! Prebranih knjig, katerih ne rabite ne sami, ne v vaših društvih, ne pustite ležati zaprašenih, temveč pomnite, da so dobro došle tistim krajem, kjer še ni ne slovenskih bralnih društev, ne knjižnic! Pošljite jih torej odboru S. K. S. Z. v Maribor! Ne zabite obmejnih bratov osobito pri prireditvah, na veselicah, pri raznih sestankih! Mladina naj ne pozabi, da je ona poglavitna obrambna četa!

Našim znamkarjem! V krogu S. K. S. Z. se zbira že lepo število nabiralcev znamk, ki so s svojo požrtvovalnostjo in pridnostjo zaslužili pohvalo. Omeniti imamo posebno sledeče: č. g. Rašo Marzidovšek, č. g. dr. M. Slavčič, Jakob Kosi, Simon Dučan, Ivan Kapun, Anton Brglez, Ivan Pirtovek, Janez Lovrec, Jožef Krof, Marica Roškarjeva, Josipha Slomšak, neimenovan bogoslovec, neimenovan mladenič. Lepa hvala vsem tem, priporočamo pa se tudi še drugim. Vsem starim in novim nabiralcem pa svetujemo pri nabiranju sledeče: Znamke naj se izstrižejo s papirnim robom, ker znamke s pohabljenimi robovi niso za rabo. Največ vredne so stare znamke večje vrednosti, ki se nabajajo kje v skladišnih pisarnah, na podstrešjih itd. Blagovolite povsod vse te znamke pobrati in poslati S. K. S. Z. v Maribor, ki vsako, tudi najmanjšo pošiljatev hvaležno sprejme!

Obvestilo. Vojna uprava nam naznanja, da kupi po trgovskem običaju za Maribor 2800 q slame za nastil, za Celovec 4736 q sena in 996 q slame za nastil, za Beljak 1875 q sena 60 q slame za nastil in 150 q slame za postelje. Tozadevne ponudbene obravnave se vršijo pri dotičnih vojaških oskrbovalnih skladiščih in sicer: v Mariboru 22. oktobra, v Celovcu 26. oktobra in v Beljaku 25. oktobra t. l. Kolekovane ponudbe morajo biti do najkasneje 9. ure predpoldne na imenovanih mestih, kjer se zvejo tudi natančnejši pogoji.

Obletnica aneksije Bosne in Hercegovine. Vsi srbski listi so povodom obletnice Bosne in Hercegovine izšli črnoobrobljeni. V člankih poudarjajo nezadovoljnost srbskega naroda vsled neuspeha srbske zunanje politike. Vsi uradi, trgovine in javne šole so bile v znak žalosti zaprte. Odpadle so tudi vse glediške predstave in druge veselice.

Nemški poslanci nameravajo priti na dan s predlogom, da se nemščina zakonitim potom vpelje kot poslovni jezik v Stajerskem deželnem zboru. Tak predlog bi seveda izzval najhujšo ogorčenost med našimi poslanci in sploh med slovenskim ljudstvom.

Gotovo je, da bi se naši poslanci poslužili najskrajnejših sredstev, da preprečijo tako kvičičen predlog.

Katoliška firma služi liberalcem kaj rada za slepilo lahkovernih ali slabo poučenih ljudi. Sedaj je tudi Ciril-Metodova družba v „Braniku“ začela svoje katoličanstvo poudarjati, češ, da ima v svojih pravilih „katoliško-narodno“ podlago. Grd liberalen lim! Tako debelo in nerodno namazan, da se noben kalin ne usede nanj. Poznamo te „katoliško-narodne podlage“ kranjskih liberalcev. Tudi liberalna kranjska stranka ima v svojem političnem programu iz leta 1895 „katoliško podlago“ — pa jih pogledajte, kako v resnici delajo! Kaj in kako piše glasilo te stranke, „Slov. Narod“ o veri, o dogmah, o sv. zakramentih, o duhovnikih itd. Golo brezverstvo in najgrša larsška gonja — to je „katoliška podlaga“ liberalne stranke! Tudi „katoliško-narodna“ podlaga Ciril-Metodove družbe, kakoršno je njeno vodstvo danes, ni drugega kakor reklama! Pa ne bo nič pomagalo; dandanašnji ne veljajo nič več papirnati programi, ki so po ceni, ampak samo dejanja. Ljudstvo sodi samo po dejanjih. Dejanja pa pričajo, da je Ciril-Metodova družba danes samo še podružnica bankrotne liberalne politične stranke.

„Branik“ grdo napada in sramoti ljubljanskega knezoškofa. „Branik“ je glasilo Ciril-Metodove družbe — torej je za napade na škofa odgovorna Ciril-Metodova družba. Taka je postala „katoliško-narodna podlaga“ te družbe, odkar jo je začel komandirati radikalni svobodomiseln študent, ki naj bi svojim starišem, ki mu še za kruh skarbe, rajši s pridnim uženjem veselje delal, kakor pa s kričanjem in nasiljem narodne organizacije razdiral.

Naši vzgojitelji. Zlobni ljudje vedro trdijo, da je K. Z. in nje somišljeniki nasprotna učiteljskemu stanu in da mu hoče le škodovati, kjer mu more. Da to ni resnica, pač ni potreba poudarjati. Mi nikakor nismo proti stanu, ker spoznavamo njega veliko važnost, ampak mi smo samo proti ravnanju, ki ga večina tega stanu izvršuje. Ne rvidi namreč, da je glavni namen učiteljskega stanu dobra, verska in narodna vzgoja mladine. Raje delujejo proti duhovnikom in se mešajo v politične kolobocije, kakor bi izvrševali natančno in vestno dolžnosti svojega poklica. Vprašal pa bi mogoče tu in tam kedo, odkod se navzamejo ti vzgojitelji tega duha? Saj izhajajo skoraj vsi iz trdnj krščanskih hiš. Navzamejo se tega mesta, ko so v šolah, v slabih družbah, katerih nikjer ne manjka. Vsakega boli srce, če vidi v gostilni se nahajajoče gospode, ki celo noč pijejo in ga zajfajo, drugi dan pa špricajo, in pri tem pomisli: To so bodoči vzgojitelji naše mladine. Sami se potrebujejo, vzgoje. Se celo liberalci so izprevideli, da po tem potu ne sme iti več naprej, in „Učiteljski Tovariš“ od dne 8. oktobra je zapisal učiteljskim sledeče: „Zamenjajte vrček in cigareto z znanstveno knjigo, ki vam bo širila obzorje po vesolnem svetu, vam dajala vpogled v vse stroke znanosti in vas usposabljala za uspešno narodno delo bodisi na kateremkoli narodnem polju. Namesto da bi si z alkoholom in nikotinom ubijali svoje lastno telo, skrbite rajši za prospeh svoje telesne vzgoje, ker „le v zdravem telesu biva zdrava duša“, in gotovo se nam ni potem bati, da bi ne skrbeli za prospeh „telesne, in z njo tudi duševne vzgoje naroda.“ — Liberalci tedaj že spoznavajo, kam so zvedili učiteljski naraščaj z neumnim hujškanjem proti veri in duhovnikom. Da bi njih spoznanje le ne bilo prepozno. Ko bodo pa učitelji šli pravo pot ljudske izobrazbe in mladinske vzgoje, tedaj se pa gotovo tudi slovensko ljudstvo ne bo obtavljalo, jih nagraditi.

Protij pijačevanju so se začeli na Kranjskem po kratkem presledku zopet krepko in živahno gibati. Društvo „Abstinenci“ je dalo na deželno vlado vlogo, v kateri prosi, naj se ne dovoli na Kranjskem nobena nova gostilna več, še manj pa kaka nova zganjarna. Dalje je vložilo isto društvo na deželni šolski svet prošnjo, obsegajočo 12 točk, kako in kaj naj dela šola proti pijačevanju. Istotako misli naprositi imenovano društvo tudi deželni zastop, ki se tako zelo briga za povzdigo naravnega gospodarstva, naj zamaši tisto luknjo, skozi katero gre iz dežele ven toliko milijonov, in ki se kliče nelzmerno popivanje. Ljubljanski „Škofijski list“ prinaša poziv vsej slovenski duhovščini na skupen znaten odpor proti alkoholizmu, kot najhujšemu nasprotniku krščanskega življenja in uspešnega pastirovanja. Ta poziv se bo poslal vsej slovenski duhovščini tudi izven ljubljanske škofije. Snuje se tudi učiteljski protialkoholna zveza.

Naš krvni davek. Prejeli smo: Zopet je prišel čas, ko odhajajo naši sinovi od doma, da žrtvujejo domovini svoje najboljše moči, da si izurijo oko in roko za cesarja in domovino. Ponosen bodi vsak, ki je zdrav na duhu in telesu ter sposoben za vojaški stan. To zahteva zakon, to zahteva domovina. Kaj pa zahtevamo mi po zakonu od vojaških oblastnj? — Primeren trenotek se nam zdi, da izpregovorimo besedo. — Niso vsi mladeniči enako obdarjeni z duševnimi zmožnostmi, da bi mogli vsprejemati nauke in vojaško vzgojo brez težav, kakor nadarjeni tovariši. Predpisi sicer prepovedujejo vsako nasilje in surove psovke za novice. Ali taki slučajji se še vedno ponavljajo, ko prihajajo novinci v vojašnico. O tem nam svedočijo pritožbe iz javnosti zaprtih vojašnic. Višjim vojaškim častnikom navadno niti ne prihajajo na um tako slučajji zlostavljenja novicev. Da se nobeden izmed teh ne upa pritožiti, za to že skrbijo podčastniki z grožnjami. Temu mora biti konec, pa na

Kakšen način? Da bi ovajali take slučajje, ko se jim na neuljuden način vlijeva pouk v glavo, ali da bi jih vlačili po časopisih, tega si novinci niti ne upajo. Stotnik vsake stotnije in službo imajoči inspeksijski oficir naj bi tu pa tam v gotovem času, zlasti zvečer, stopal v sobe novicev in si ogledal, kaj počenjajo včasih instruktorji pri vizitah, in naj bo te slučajje nedopustnega postopanja priobčil na višje mesto. Na ta način bi bilo surovo postopanje napram novicev kmafu vdušeno. **Mi izpolnjujemo, kar nam nalaga zakon; zahtevamo pa tudi, kar nam gre.** Toliko za zdaj in upamo — da nisem govoril zastonj. Poskusil sam.

Iz odboro ve seje S. K. S. Z. Nekemu važnemu izobraževalnemu društvu na meji se v svrhu nabave godbenih instrumentov za tamburaški zbor dovolilo 50 K. — Otvoritve Društvenega doma v Smartnem pri Velenju se v imenu S. K. S. Z. udeleži č. g. dr. Hohnjec. — Sklenilo se je več važnih sklepov z ozirom na stik z obmejnimi Slovenci. — Narodno-obrambne enote se udeleži S. K. S. Z. po svojih odposlancih. — Knjižnica S. K. S. Z. pristopi kot ud k Zgodovinskemu društvu. — Nekemu društvu na meji se dovoli posojilo knjig za društveno knjižnico.

Slovenija — naša!

Strahovit poraz so doživeli minole dni liberalci na Goriškem. Propadli so pri deželnozbornih volitvah v splošni skupini popolnoma, in tudi pri volitvah v kmečki skupini, ki so se vršile dne 10. t. m., so dobili komaj enega poslanca. Slovenska ljudska stranka je lahko ponosna na svoje uspehe. Priborila si je v teh deželnozbornih volitvah 9 mandatov. Sicer je še potrebna ena ožja volitev na Krasu, toda volitev se vrši med dvema našima kandidatom, tako da je tudi en kraški mandat S. L. S. zagotovljen.

Kakor Stajersko in kranjsko, tako je tudi goriško ljudstvo spoznalo, da nima od liberalcev ničesar pričakovati. Liberalci so veliki junaki v besedah, storijo pa nič, k večjemu, da še to poderejo, kar so drugi s težavo pozidali. Drugače naši voditelji. Ti so s svojo modro in previdno, ne kričavo in bahato politiko več koristili svojemu ljubemu narodu kot vsi liberalni kričači. To je ljudstvo izprevidelo, dalo je slovo liberalcem in se oklenilo naše stranke. Vrste katoliško-zavednih Slovencev se množe od dne do dne; naša edina prava ljudska misel prodira vedno bolj in bolj in s ponosom lahko rečemo, oziraje se na to našo hrabro armado: V tem taboru je Slovenija.

Mariborski okraj.

Posvečenje novega oltarja v baziliki Matere Milosti. V nedeljo 17. oktobra bo Njega prevzvišenost knez in škof dr. Mihael Napotnik posvetil nov oltar sv. Križa v baziliki Matere Milosti. Tudi k tej slavnosti vabimo prav ljudno pobožne vernike, da se te izredne slovesnosti obilno udeležijo!

Za šentiljski dom so domačini posestniki darovali lepo število drevca, ki so se porabila pri stavbi. Posebno zahvalo izrekamo gg. Jos. Ferk, Franjo Thaler, Leop. Ledinek, Lamežnik, Herzog in Dreier. Hvala Vam iskrena!

m Südmarka je kupila za 44.000 kron krasno Bindleenerjevo posestvo v Cirknici. Opozarjali smo vso slovensko javnost, da je več posestev na prodaj, a nihče se ne zgane! Turbna Slovenija!

m Cirknica pri Sv. Ilju v Slov. gor. V naši občini smo imeli dne 7. oktobra občinske volitve. Naša slovenska stranka je vsled raznih volilnih mahinacij podlegla. Imamo namreč samo dva volilna razreda. V II. razredu sta prodrli samo dva odločna našinca, g. Iv. Bauman in g. Iv. Princ. Ostala dva Lopič Josip in Brus Franc sta pa prišla v žreb, ki pa je odločil, kakor navadno, v korist Nemcem. Niman dovolj kritikujočih besed, da bi ožigosal tistih par tako zelo „narodnih“ kmetov volilcev, ki so ostali doma in tako pripomogli do našega propada. Samo eden naš glas še, in imeli bi polovico odbora v rokah. Slava takemu zapečnemu narodnjaštvu! V I. razredu je zmagala tudi lista Sütmarkinih kandidatov. Vsled volilnih nepravilnosti se vložil pritožba.

m Hoče. V gozdu med Hočami in Slivnico je dal č. g. kaplan Krajnc odkopati, takozvano Stolčevno gomilo na posestvu Antona Vernika. V globočini kakih 2 metrov se je našel 60 cm debel in pol metra globok zid iz potočnega kamnja, ki obdaja 2 in pol metra širok in tri metre dolg pravokotnik. Mrlič in tudi pepel se ni več našel. Med izkopano zemljo je bilo dosti črepinj od neozgane posode. Po sodbi veščakov zgodovinarjev je grob iz 3. ali 4. stoletja p. K. r. toraj je star okoli petnajst ali šestnajst stolet in ni rimski, tudi ne krščanski, ampak od takratnega domačega pogskega ljudstva.

m Slivnica. Kmetijska zadruga v Račah se je sedaj, ko je dobila državno podporo spet oživila in kmetje vozijo zrnje od vseh strani skupaj. Kupuje se vse zrnje po dnevni najvišji ceni sedaj v zimskem času vsak delavnik od 8. ure naprej. Kmetje mariborskega in pljuškega okraja, združite se in oddajte svoje poljske pridelke edino-le kmetijski zadrugi v Račah, da ne boste podpirali raznih špekulantov, temveč domače, velevažno podjetje. V slogi je moč!

m Selitec ob Dravi. Tukaj se je dne 4. t. m. poročil vrl narodnjak, predsednik tukajšnje Mladeniške zveze, Franjo Timer z gđ. Reziko Jezeničnik. Bilo srečno!

m Sv. Benedikt v Slov. gor. Krajni šolski svet je sklenil pri svoji seji dne 6. t. m. da naj se nastavi na tukajšni narodni šoli šoli za učiteljico ženskih ročnih del, nadučiteljeva gospa, ki je popolnoma nezmožna slovenskega jezika, otroci pa nemškega. To je vendar odveč za našo slovensko župnijo in občino, kakor tudi za našo narodno šolo, da se nastavi nemška učiteljica, ko so slovenske na razpolago.

m Sv. Lenart v Slov. gor. Otvoritve nemške šole se je Nemcem v nedeljo, dne 10. t. m. jako slabo obnesla. Računali so, da bo najmanj tričetrt Maribora in pol Gradca in nekaj krolastih Nemcev prišlo v St. Lenart ter da bodo nas Slovence kar za malo južino pohrustali. Toda tujev smo pri maškarađi po trgu komaj nekaj nad 90 našteli. Naše verno, kmetško ljudstvo je Nemcem dovolj jasno pokazalo, da nemškim besedam in obljubam prav nič več ne veruje, kajti nobena prošnja št. lenartskega Pepeta, niti njegove lepe obljube niso pomagale, da naj grejo na nemškutarsko slavnost! Da bi bilo vsaj nekaj prostorov zasedenih, je Baldek ljudem celo obljuboval, da dobe zastonj jesti in piti, nakar mu pa eden odgovori: Vaših klobas že ne maram, ljubši mi je domač črni kruh. Seveda c. kr. uradniki tukajšnje davkarije in sodnije so se udeležili tudi nemškega spreveda po trgu; vsaki je imel na prsih pripete vsenemške znake; eden, ki je nosil zastavo, je bil tako našemljen, da smo mislili, da je pust. Za ime tega gospoda (bil je baje nek uradnik c. kr. davkarije pri Sv. Lenartu) bodemo že še poizvedeli. No, lepi c. kr. uradniki!

Sv. Lenart v Slov. gor. Nemška šola. Sentlenartski Nemci so gotovo svoje koledarje zgubili ali pa so radi svoje nemške šole že sedaj, ko še niti v njej niso začeli učiti, tako neumni postali, da so mislili, da je bil dne 10. oktobra pustni torek ali fašink. (Navadno vsak človek še-le takrat malo ponori. Mogoče da je v luteranskih kalendrah že ta dan pustni torek. Nemci so namreč 10. t. m. popolnoma imeli maškarađni spreved od Sarnitza do nemške šole ter do njihovega Narrenhausa ali norišnice. Na čelu maškarađe sta bila dva jezdeca, našemljena, kakor so bili nekaj dvorni norci. Pogodila sta res imenitno svojo ulogo. Za njimi godba, a za temi pa uradniki tukajšnjega c. kr. davčnega urada in pa c. kr. sodnije. Njim na čelu c. kr. davčni asistent Aleksander Solak, ki je nosil celo zastavo z vsenemškimi, torej veleizdajniškimi trakovi. Imel je tudi črez ramo obešen veleizdajniški trak, na glavi pa razcefrano rešeto. Videli smo še sledeče uradnike, ki so vsi imeli vsenemške znake: c. kr. davkar Grejan, c. kr. davčni asistent Dernač, c. kr. sodni kancelist Dernač, c. kr. sodni nadoficial Janez Urek, ki je, kadar je zahteval kakega Slovenca, takoj skrli svoj vsenemški znak pod suknjo, in c. kr. sodni pristav Ambrož Petrovič. Seveda se je moral z veleizdajniškim vsenemškim znakom še bahati naš Miha Fišer, c. kr. sodni sluga! Za njim so se peljali otroci v eni kripi, v kakoršnih vozijo naši kmetje teleta v mesta. Bili so tudi ti otroci vsi našemljeni z veleizdajniškimi vsenemškimi znaki. Za temi so prišli turci. V sredi med temi so nesli nekaj, kar je bilo podobno luteranskemu križu. — Ko smo zagledali to luteransko maškarađo, smo se nehote spomnili na oni pustni torek v letu 1906, ko so šentlenartski Nemci tudi napravili tako maškarađo po trgu, pri kateri priliki se je ubil otrok. A ker je bil slučajno to otrok Sarnitzovega majarja, kateri sam ni upal sodnijsko postopati, se seveda krivcem ni ničesar zgodilo.

m Sv. Lenart v Slov. gor. Nemci so imeli v nedeljo najeto godbo iz Maribora, za katero so morali 460 kron plačati. No, kmetje, tudi to bodete še morali svoj čas plačati, ker bodo vsi stroški k stavbi šole pristieli! Sprva so igrali domači godci, ko pa so prišli Mariborčani, pa je prisopihal št. lenartski kapelmojster Mendl ter jim prepovedal nadalje igrati! No, čisto prav se je zgodilo našim godcem, zakaj pa se mešajo med nje! Ostalo je Nemcem baje dve tretjini vseh priprav, posebno pa mesa, ker ni bilo udeležencev. Danes baje proti poštnemu povzetju pošiljajo meso onim Nemcem, ki so pozabili priti!

m Sv. Lenart v Slov. gor. C. kr. uradniki. Vsi št. lenartski nemški c. kr. uradniki so se udeležili v nedeljo 10. t. m. demonstrativno in vsi s pripetimi vsenemškimi veleizd. znaki javnega pohoda skozi trg šulferajnski hiši. Mi bi ne imeli in tudi ne bi zamogli imeti prav ničesar proti temu, če se udeležijo veselice v prostorih, ampak da nas in naše kmečko ljudstvo celo na javnem trgu izzivajo, a se še niti takrat ne skrijejo, ko se poje veleizdajniška pesem: Die Wacht am Rhein (nekateri so to pesem še pomagali peti!), to je pač nečuvno, to je skandalozno in mogoče edino-le v Avstriji! Bodemo že na pristojnih mestih potrebno ukrenili, da dobe svojo plačilo. Cerkve, in cerkvenih obhodov in procesij se ti gospodje ogibljejo, za to ker se spredaj nese sv. križ, v nedeljo pa so šli za svojimi znamenji.

m Sv. Lenart v Slov. gor. Za procesijo, pri kateri se nese sv. Rešnje Telo, naši št. lenartski Nemci in pa c. kr. nemški davčni in sodnijski uradniki ne grejo, pač pa so v nedeljo takoj šli, za dvema konjema na katerih sta sedela dva kol dvorna norca našemljena moža. No, ni čuda, saj je Sv. Lenart patron živine.

m Šetarjeva pri Sv. Lenartu v Slov. gor. Ker se o Ernestu Čuček, po svojem poklicu visokošolcu — ali kakov je že — toliko govori in piše, moramo se mi eno povedati! Lansko jesen smo imeli svojo običajno veselico v gostilni g. Konrada Solaka. Prišel je na plesišče študent Čuček, ki misli, da je Čučekovi gospodi vse dovoljeno, ter žalil goste. G. Konrad ga je ljubeznjivo podučil o dostojnosti. Na to se je dotični Ernest osmelil z liberalno študentsko smelostjo še vprašati: „Kdo sem jaz?“ A gospodar Konrad mu je odgovoril s tako razumljivo besedo, da še mu danes po ušesih zveni; kajti nedavno, ko so se lenarčki izletniki tamkaj mudili, rekel je: „Tu noter pa ne grem“. — Če še pripomnimo, da je njegov „fina“ nastop na plesišču povzročil sodnijsko obravnavo, smo tega gospoda dovolj označili.

m Sv. Anton v Slov. gor. Kat. bralno društvo pri Sv. Antonu v Slov. gor. priredi v nedeljo 17. oktobra veselico s slededim vsporedom: I. Pozdrav. II. Petje. III. Govor predsednika Zveze slovenskih mladencev Fr. Žebot a. IV. Nastop domačih tamburašev. V. Gledališka igra „Starinska“. Potem prosta zabava z raznimi točkami. Veselica se vrši v prostorih gđ. Fanike Altova. Vstopnina: sedeži 40 vinarjev, stojišča 20 vinarjev. Vabi torej vse domačine in sosede odbor.

Ptujski okraj.

Shod v Rogški Slatini.

Za večeraj, dne 10. t. m. so bili sklicani možje iz celega rogaškega okraja, da slišijo poročilo svojega državnega poslanca dr. Korošca o železničnih vprašanjih, zadevajoč okraj. Gre se za dogotavljenje zgradbe železnice Rogatec—Krapina in zaradi železnice Rogatec (Mestinj)—Brežice.

Železnica Rogatec Krapina se bo začela kmalu graditi. Ogrska vlada je dala sedaj vendar dovoljenje in konzorcij pravi, da ima že tudi denar. Dolgotrajni so bili tudi dogovori za južno železnico, ki je delala velike težkote, tudi te so sedaj premagane.

Glede nameravane proge Rogatec (Mestinj)—Brežice, vladajo zelo različna mnenja. Kmetijska podružnica se je izrekla za Mestinj—St. Peter—Sv. Ema in proti črti ob Sotli. Sklep se ni nobeden storil, ampak se kliče ob primernem času še en shod. Ljudje so sedaj o namerah poučeni in lahko sodijo.

p Protestantizem na Ptuj. K novice o novih odpadnikih na Ptuj v zadnji številki je v pojasnilo dostaviti, da je bil umrl Voldemar Hintze, katerega je kat. cerkveno predstojništvo moralo odreči zvonjenje, protestant.

p Novi pastor pride na Ptuj, neki Andr. Römer, celo iz Stuttgarta v Württembergu na Nemškem. Ptujski Nemci imajo še vse preveč avstrijskega patriotizma, zato se bodo dali od novega pastora navduševati za Wilhelma in Hohenzollern-ov! Heil!

p Trgatev. V sled deževnega vremena se na trgatev ni moglo več čakati, skoro povsod po Slov. goricah in Halozah so morali zadnje dni v gorice; mošta povsod obilno, in tudi dober je!

Ljutomerski okraj.

1 Strašen zločin. Pri Kapeli sta ubila brata Neubauer doma iz Zagorskih Zasadov v župniji Sv. Lovrenca v Slov. gor. „gajšica“ Ploja, po domače Rumpeka iz Janižberga. Od peka Nedoka je nosil v četrtel zemlje in kruh. Ko so se pri Rihtarovcih vrneval z denarjem domov, ga štirindvajsetletni Neubauer zagrabi od zadaj za vrat in ga začne drgniti, vrže mlajšemu sedemnajstletnemu bratu nož z besedami: „To imaš, dregni ga!“ Ta mu prereže križem trebuh, da so se čreva kar iz njega sesula. Na to sta mu vzela denarja okoli 16 kron ter sta ga vrgla v mursko strugo pri Rihtarovcih. Ker je nek voznik od daleč ta žalostni dogodek videl, so umorjenega v kratkem potegnili iz Mure in v soboto pokopali pri Kapeli. Tudi oba roparja so že izročili c. kr. okrajni sodnji v Gornji Radgoni. Starejšega je zagrabil krčmar in mesar Polak pri Sv. Juriju, ko ga je zasačil pri kraji. Bili so pri njem ravno žandarji, ko jim ga prinese baje v sobo in ga treščiči na mizo. Imel je s seboj dva revolverja, mnogo patronov in dolg nož. Vzdrževala sta se ta dva ptička pri neki ženski v župniji sv. Lovrenca blizu Ptuja. Oba sta velika šnopsarja.

1 Sv. Jurij ob Ščavnici. Pretekli četrtek, dne 7. oktobra so tatovi vlomili v trgovino Jožefa Farkaša ter pokradli iz izložnega okna za 280 kron blaga. Pravi se, da so jim že na sledu.

1 Gasilno društvo v Cezurjevcih priredi dne 24. oktobra tom bolo v gostilni g. Antona Flika na Kamenščaku. Začetek ob 5. uri zvečer. K mnogobrojni udeležbi se uljudno vabi.

Slovenjgraški okraj.

Prepoved otvoritve Društvenega doma v Smartnem pri Velenju. Slovenjgraško c. kr. okr. glavarstvo je v zadnjem trenutku prepovedalo slovesno otvoritev Društvenega doma radi griže. To je nekako čudno postopanje. Griža razsaja v slovenjgraškem okraju že od meseca avgusta, in sicer tako hudo, da je po nekaterih občinah umrlo več ljudi. Zdravstveni oddelek okrajnega glavarstva pa ni storil nobenega koraka, kajti vršili so se shodi, bili so semanji dnevi, veselice, in otroci so mirno zahajali v šolo. Bolezen se je tako širila in se še širi v tem okraju, da je na poziv volilcev od več strani poslanec dr. Verstovšek moral v zadnjem tednu intervenirati pri namestnji v

Gračcu. Mi smo gotovo na tem stališču, da se mora pri takih boleznih z vso strogostjo postopati, da se kolikor mogoče zabranijo nesreče. Toda v Velenju se nam dozdeva, da ni bila tako merodajna griža za prepoved, nego ovadba velenjskih nemškutarjev, ki so hoteli na vsak način preprečiti otvoritev. Kakor slišimo, se je pojavilo nekaj slučajev v Skalah; če je že tako velika nevarnost, vprašamo samo, zakaj c. kr. okr. glavarstvo takoj ne zapre nemške šole v Velenju, v katero pohajajo večinoma otroci iz škalske občine. O tej zadevi izpregovorimo še na merodajnem mestu.

s Skale. V nedeljo 17. vinotoka napravi slavnoznano „Revsko društvo Braslovce“ izlet v Skale ter bo pel moški zbor različno narodne pesni pri g. stergarju. Prijatelji lepe slovenske pesmi se uljudno vabijo k udeležbi.

Konjiški okraj.

k Konjice. V nedeljo, dne 10. t. m. so imeli naši nemški tržani svoj „Weinlesefest“ pri Werbniggu. Slobodno jim, — in mi bi tega niti ne omenjali, če bi s tem ne bili združili izzivanja mirnih sostonalcev Slovencev. Prvič so že na lepkih naznanjali „nur für Deutschgesinnte“; to je očitna provokacija, ker zaveden Slovenec itak ne bo šel na tako nemškutarško veselico. Izobesili so nadalje nemško frankfurtarsko zastavo, med tem ko Slovencev ne dovolijo izobesiti slovenske zastave, ki je — mimogrede rečeno — tudi deželna zastava Kranjske. Rogovillili so celo noč do poznega jutra in po trgu peli in „hajlali“ tako krasno, da moramo pač primerjaje imenovači riganje Pieringovega osla najlepše slavčevy petje. Slavno županstvo tržke občine pa pozivljemo, da naj napravi v tem čiru vendar že enkrat po noči red, saj je zato poklicano. — Spomnite se uboja nedolžnega A. Koka, finančnega nadpaznika, ki se je zgodil dne 8. septembra t. l. pri Hasenbichlovi šnopsariji. Policija, kje si? Gospej Werbnigg pa svetujemo, naj od sedaj naprej na vsa vrata svoje gostilne deva napise: „nur für dajčgezinte“ — da si ja noben zaveden Slovenec ne bo upal prestopiti praga njene gostoljubne hiše. Heul!

k Konjice. Preteklo nedeljo pri shodu Dekliške zveze so kaj lepo deklamovale rodoljubne pesmi slovenska dekleta: Frančiška Plankl-nova, Frančiška Pristovnik-ova, Solarjeva in Micka Rak-ova, predavale pa Arbeiter-ova in Micka Lamut-ova o pokristjanjenju Slovencev in o delovanju slov. bratov sv. Cirila in Metoda. Za 8. decembra, ko bo naša književska družba obhajala 60letnico svojega obstanka, pa se pripravljaja nekaj prav zanimivega, kar pa za sedaj ostane še tajno. Le vrlo naprej v delu za vero, izobrazbo in slovensko domovino!

k Konjice. Znana beznica v trgu še ne da miru, morda bi bila rada priča še več pobojem. Vprašamo, ali ni pomoči zoper to zbirališče pijane podivjanosti? Bomo morali prositi c. kr. orožništvo, da postavi ob nedeljah in praznikih posebljeno postavo pred vhod, ki bruhaj pijane barabe; trg itak njima smisla za red in ponočni mir.

Konjice. Bog sam ve, kako se kaj naši Nemci ponašajo s svojo šolo, kamor neki leto za letom prihaja več otrok. Človek bi jim privoščil to nedolžno veselje, ker drugega veselja v Konjicah itak več nimajo. A šola, da te para, ta pa ta! Nekoč grem mimo nemške šole ob 11. uri, ko so otroci ravno „frej“. Raca na vodi, to vam je — ne „Geheil“, marveč „Geheil!“ Pa kakšen! Modra nemška glava jo je pač dobro ukrenila ter šolo trdno pozidala, sicer bi bila že zdavnaj v grobljah. Zadnjič bojda še potresa niso slišali, teko so vdekavali. Vemo sicer, da je to primerno govori nemški „kulturi“, a dveh tretjin slovenske krvi je pa vendar-le škoda, ki se vadi take kulture. Na kakšnih naukih temelji ta „vzgoja“, nam ni znano. In veroučitelj, li tudi on ne stori svoje dolžnosti, ali je pa njegov trud le slovenski hob ob nemško steno? Skratka: kačar se bodo gospodarji te šole trkali po svojih pristno nemških prsih, češ: „tos is ti tajče šul,“ lahko rečemo: „ober ajne šul, dos si Got erporm!“

k Konjiška okolica. Volitve v obč. odbor so se vršile mirno. Nemškutarji iz trga se jih niso udeležili. V tretjem in drugem razredu so izvoljeni odbornikom vsi, ki so bili priporočeni, le v prvem je v sled strankarstva med spodnjo in zgornjo polovico občine prišlo do obžalovanja vredne needinosti. Sicer pa bomo več o tem izpregovorili prihodnjič, ko bo izvoljen župan.

k Tepanje. V dobrem spominu nam je še, kako so tržki otroci v Konjicah napadli s kamenjem naše šolarje ter par deklice celo ranili, ko so se iz izleta mirno peljali po državni cesti skozi trg ter zaklicali le parkrat nedolžni „Živio“. Ogorčeno (čujte, čujte!) je protestiral tržki župan Kowatsch pri seji okrajnega šolskega sveta zoper ta „naval“ slovenskih otrok na nemški (!) trg Konjice, in zahteval v svoji pangermanski (hm, hm) jezi najstrožjih kazni za učitelje in šolarje. Smešno! Otrok se bojite? Rajje naučite tržke spodobnega obnašanja, da ne bodo s kamenjem napadali drugih. A v kljub temu, čujemo, daje precej otrok slovenskih starišev vstopilo na novo v nemško šolo. Žalostno!

k Zreče. Razmere so letos nanesle, da so občani bili na volišče klicani dva dni zaporedoma. Dne 6. maja namreč smo imeli občinske, sledeči dan pa deželnozbornske volitve. Nekaterniki so se že bali, da bo glasovalec prišlo vsled utrujenosti malo. Toda: Volitve spadajo med najmetnitnejše opravke držav-

ljana. Stanovsko delo lahko odložiš, čas volitve je neodložljiv. Če na njivi delam, a sosedova hiša začne goriti, ne bom rekel: Sedaj orjem, jutri bom šel gasiti. Na dan volitve tudi gori. Saj navadno pravimo, da so n. pr. protikrščanski liberalci pogoreli pri deželnozbornskih volitvah najprej na Kranjskem, potem so pogoreli pri nas na Štajerskem, te dni pa so pogoreli na Goriškem, Torej: Kadar gori, tistokrat odložimo stanovske opravke, pa hitimo gasiti, da zabranimo lahko veliko nesrečo. Na dan volitve pač ne smemo na vrh pustiti nesrečonosnega liberalizma. Liberalci na dan volitve ne ostajajo doma. Doma ne sme ostajati tudi krščansko misleči volilci. In našim občanom na čast bodi povedano, da so se vabilu na volišče odzvali pohvalevredno. Niso se utrudili priti dva dni zaporedoma dne 6. in 7. maja, oziroma še 17. maja. Vsakokrat so obvarovali doseđanji dober glas občine. Le pri prvem razredu se je pri občinskih volitvah pripetil nek križ, in vsled tega se je volitev župana vršila še le dne 26. septembra.

k Zreče. V občinski odbor so bili izvoljeni: Hren, Mavhar, Karba, Lamut, Winter; Marčič, Orož Dobravski, Rožen, Vidmar; Dobnik, Kračun, v. Matthieu, Presker. Namestniki: Golčar, Potočan; Gorenak, Očko; Schnell, Lorgar. Za župana je izvoljen zopet gosp. Winter.

k Skomer. Za župana je izvoljen gosp. Franc Drobne, Gosp. Jakob Repas, ki je dosedaj vodil v veliko gorečnostjo županstvo, je novoizvoljencu kot prvi svetovalec postal desna roka.

Celjski okraj.

c Slivnica pri Celju. V petek, dne 8. t. m. ob 11. uri smo tudi mi čutili močan potresni sunek. — Šolska počitnice imamo letos podaljšane, ker je obveljal sklep krajnega šolskega sveta, da naj se začenja šolsko leto še-le z novembrom. — Trgatev je precej obilna, a na vsak način prezgodnja; treba bi bilo počakati, ako grozdje ne bo gnjilo.

c Slivnica pri Celju. Naš slivniški dopisnik N. L. še vedno ne more preboleti, da so naše letošnje prireditve tako lepo uspele; zato hoče zmanjšati njih utis s tem, da s takemu namenu primernim gradivom psuje prireditelje. Eden tak napad smo že odbili. Kar se tiče očitanih naperjenih proti meni, vam, prijazni g. dopisnik, dam vse dohodek letošnje bernje, katero mi opetovano oponašate, v namene Vaše Prosvete (ako živi), če mi dokazete, da je do mene na dan katerekoli veselice prišel kdo z naznanilom, da je treba iti na spoved, bodisi v domačo ali sosednjo faro. Pa, Vi menda mislite, da se dušni pastir čeli dan ne sme ganiti iz svojega stanovanja. Če ste tako goreči, potem Vas obžalujem, da ste zgrešili svoj poklic; na vsak način bi bili Vi morali izstudirati gimnazijo in postati duhovnik, in vera, o kateri tožite, da peša sedaj radi slabih duhovnikov, bi bila naj varnem. Komu bi se lažje dokazalo, da zapravljajo čas in zanamarjajo, kar je najpotrebneje za dušo in telo, kakor vam, ki posedate po gostilnah do pozne noči ter lovite tam nerazsodne pive v svoje politične mreže?

Blaž Dvoršak.

c Sv. Lenart nad Laškem. Komaj so žalostni glasovi mrtvaških zvonov utilnili, že zopet zvon iz visokih lin zapoje žalostno, pretresljivo pesem: Z Bogom. Vse se radovedno povprašuje in nekatko plaho ozira proti lepi, na gričku se blesteči žarni cerkvi, češ: — kdo nas je pa zopet zapustil, kdo je umrl? In čuj, čuden odgovor — bolesten vzdih od ust do ust se sliši: Gospod nadučitelj Planer je umrl na svojem posestvu na Gračcu v Celju. Je li to mogoče? Solo je še sklenil in sedaj po preteku dveh mesecev pa tudi življenje? Drugi gospod naj zdaj nadaljuje? So to sanje ali je resnica? In vendar zvon žalostno, prežalostno kliče: tretji razred je izgubil najprirednejše učenke, a to še ni zadosti, izgubil je tudi svojega voditelja in učenka g. nadučitelja Alberta Planer! Pretečeni torek, dne 28. septembra so ga spremili v Celju blagi tovariši v obilnem številu k večnemu počitku. Ali škoda, velika izguba! — Imeli smo pri Sv. Lenartu, kakor vse vsa slovenska in nemška javnost, zelo burne čase. Zdihovali in ječali smo, želeč ljubelega miru. In res nam je šolska oblast odvzela nezno breme in poslala v gospodu Planerju angelja miru. Z njim smo živeli ves čas njegovega tukajšnjega delovanja v najlepšem miru in zastopnosti. Z njim smo se lahko pogovorili, posvetovali, podučili, razveselili, srce nam je bilo vedno odprto, in spoznali smo, da je za nas čuteče. Šola je bila zopet v pravi tir in čir. Če se je med šolskim osebjem pojavilo kakšno trenutno nesoglasje, se je isto zopet poleglo, in ostalo je vse mirno in gladko. Ljubilo in spoštovalo je rajnega vse, posebno otroci, ki so ga tudi ubogali, kar se je posebno videlo pri slovesnem obhajanju cesarjevega jubileja. Po cesti domov grede so otroci polni srčnega navdušenja, prepevali narodne in bogoljubne pesmi, slavili cesarja, šolo in dom, vsi vneti, tako je znal rajni in dobri gospod vžgati sreča nežne mladine. Ostane nam vedno v najlepšem spominu. Minuli bodo časi, minuli rodovi, a spominek, postavljen v hvaležnih srečih, bo stal trdno in glas se bo ohranil: Služboval je enkrat tu nadučitelj Albert Planer, ljubljen od mladih in starih, a spoštovan od cele fare. Tako mirnega in dobrega gospoda nadučitelja še nisimo imeli. Zato kličemo v slovo žalujoči rodbini: Bog Vas ohrani in tolaži, želimo vam tisoč sreč in božjega

blagoslova, rajnemu pa želimo iz srca: Bog mu dai večni mir, vidimo se nad zvezdami.

c **Sv. Lenart** nad Laškem. Sv. Lenart obiskuje sedaj v zadnjem času kaj rada blede žena z neobčutljivim srcem in vzame s seboj, kar se ji ravno zdi. Pri tem svojem poslu pa reže globoke srčne rane, ki jih tudi zdravilo tekočega časa ne bo zacelilo. Posebno nam je bridko, ker se je zavzela ravno za mladino. Najpridnejši dve učenki Julijana Gračner in Neža Lapornik, uzor pridnih šolaric, uzor prave otroške nedolžnosti, v cvetu svojega življenja, po 13 let stari, ste zapustili svoje neizmerno žalostne stariše, brate in sestre, solo, za katero sta bili iz celega srca vneti in šli gledat lepoto listega, kateremu sta ohranili srce, polno cvetočih čednosti in skrivnostno udane otroške ljubezni, lepoto svojega nebeskega učnika Jezusa Kristusa. Pri odprtem grobu se je vsako oko porosilo, ko so spremljajoči šolski otroci vzeli slovo od svojih ljubih tovarišic. — In glej, še ni dosti. V cvetoči dobi mladostnih moči, v 26. letu svoje starosti, je šla miala žena Karolina Slokan — Prečetova Karolina — pot človeku odločeno, v večnost. Njena edina tolažba pri slovesu od svojega mladega, iskreno ljubljenega moža je bila: „Nikar se tako ne jokaj, — saj prideš kmalo za menoj, smrti moč najine ljubezni ne bo strla in ne ohladila.“ Proroške so bile besede slovesa. Dasi mlad, menda blagi mož ne bo mogel preboleti bridkosti, in zdi se, da se res pripravljata za večno zvezo s svojo ljubljeno Karolino. — Blagim cvetkam pa, presajenim v rajski vrt, želimo: Večni mir in večna luč!

c **Mozirje**. Kako slabo in kmetom v veliko škodo je skovana nova lovska postava, ve presoditi edino le kmet, ne pa gospoda, ki sedi pri zeleni mizi in se pod zasčito lovske postave kraškočasni na lovu. Pretečeno zimo napravil je zajec več kot stokrat več škode, kakor znašajo lovske najemnine v tukajšnjem kraju. Kolikor mu je ostalo po zimi, dogotovil je še poletu, prepričan sem namreč, da še poletu objeda drevesa. Marsikatera gospodinja se je nadejala lepega skupička za piščance in kokoši. Njen up uničila je lisica v eni noči. Koliko škode je napravila lisica to poletje, ve samo tisti, kateri pride med kmete in ve ceniti kokošjo rejo. Niso še pretekli 3 meseci, ko je kmetu Jevšknu na Dobrovlju lisica na pašniku napadla dva vola in ga na hrubu obgrizla. Veliko škode napravi jazbec, vrane, srake in šoje v jeseni v turšici. No, in ako kmet ob nedeljah stopi čez prag svoje hiše s puško, da bi spodil vrane, pa te zasači kakšen gospodi uslužbenec, ali celo orožnik, in potem puško sem, pa pojdi z menoj, kjer dobiš svoje plačilo v samotni celici, kjer lahko premišljuješ resnični izrek: kmet plačaj, pa molči. Kolikor ti ne napravi škode divjačina, napravijo ti še lovi in njih psi, kateri letajo po vinogradih in žitu. Ako kmet pokara lovca ali zahteva odškodnino, mu preti lovec še s sodnjico, še celo trdi, da ima iovec več pravice na njegovem posestvu kakor kmet, kar se je v tukajšnji okolici zgodilo pred kratkim. Najemnik lova pa podučil kmeta, da mora drevesca oviti ali pa zagradiiti s plotom. Vse bi kmet storil, ako bi imel čas in slamo, katere mu par let manjka celo za krmo. Vsa podpora, katero daje država in dežela sadjerejskim družbam, vsi potovalni učitelji in ves trud kmeta je bob v steno, dokler se lovska postava ne predrugači. Vse, kar se poletu koristnega stori za sadjerejo, to uniči zajec po zimi. Zato se občinski odbori pozivljajo, da sklenejo in pošljejo deželni poslancem naslednjo peticijo: Zajec naj se proglaš kot splošen škodljivec, katerega sme vsak kmet na svojem posestvu ustreliti ali ubiti vsak čas. Sploh naj se uvede postava, da sme vsak posestnik prosto loviti na svojem posestvu. Od deželni poslancev pa pričakujemo, da bodo napeli vse moči, da se lovski zakon prenaredi v korist kmetu.

c **Braslovce**. Ko so bile zadnje državnozbornske volitve in je bil v Braslovcah neki shod, je tam razsajal tudi neki Stajercijanec, zato ga je Slov. Gosp. malo pokričal. V nedeljo potem pa je na javnem trgu mene napadel, češ, da ga jaz v „cajtenge“ devam. Jaz sem potem vprašal dva, o katerih sem si mislil, da sta dopis pisala, zavoljo katerega jaz trpim, a sta mi pod častno besedo izjavila, da ne vesta za dopisnika, in tako tudi jaz ne, in potemtakam še danes ne vem, kdo je kriv, da sem bil jaz ozmerjan. Pred kratkim pa so bile tu občinske volitve; o izidu ne preročam drugzega, kakor da je na občno zadovoljnost občanov izvoljen za župana g. Pauer. Pred volitvami se je sestavil neki odbor, kateri je sklenil kompromis, da ne bo boja. Jaz sam nimam volilne pravice, zato se tudi nisem v te stvari mnogo mešal, razun, da sem v neki družbi dokazoval, da imajo razne stranke tudi razne namene: zato sem bil zopet napaden, toda ne od važne osebe. Volilci naše stranke se niso točno ravnali po kompromisu in zato so bile črtane nekatere njim ne ljube osebe. Tega sem seveda zopet jaz kriv, in o dolžni sem bil tudi mnogo drugih dopisov, o katerih niti ne vem, kakšni so bili. Ko me je zmerjala fakinaža, se nisem oglasil, a sedaj ko sem izvedel, da me napadajo in dolžijo tega možje, ki sem jih spoštoval, me to boli, in boli tem bolj, ker sem nedolžen. Jaz sem v sosedovi hiši napisal eno glasovnico popolnoma po sestavi kompromisa z dostavkom, tako pišite naprej glasovnice; potem pa nisem pisal niti diktiral nobenemu volilcu več, to izjavljam pod svojo častno besedo. Zvedel sem tudi, da so ti možje rabili proti meni ostudne in surove zabavljice, ka-

terih jim nočem šteti v zlo. Jaz pa sem in bom ostal in se držal gesla: Vse za vero, dom, cesarja; pod tem geslom so se borili prvi Slovenci, in to je tudi moje geslo, svet pa naj zato upije: križaj ga, saj drugzega od njega ne pričakujem. — Vaš znanec.

Pismo iz Gomilkega. Izvestnemu fantalinu se je v zadnjem času izljubilo spustiti med svet zopet nek fulminanten članek v „Nar. Listu“ ter ga sprožiti proti gomilskim „breznarodnežem.“ Malo nam je mar, da je ta članek stilistično zgrešen in po vsebini nevreden; v tem se zrcali dopisnik sam. Da pa tej sanjarji resnica popolnoma manjka, o tem ni dvoma; kajti laž je danes v modi pri časih, ki si takole malo več mislijo, kot tudi naš Janič, ki ga vsi dobro poznamo kot gnjilo jabolko med zdravimi. Pred vsem prbijemo pred svetom, da je sramota za list slovenskega „razumništva“, da odpre svoje predale takim neumnim šušmarijam. Zato na odgovarjamo ne „Nar. Listu“, ne njegovemu dopisniku, temveč pišemo za poštenjši kriji svet. Dopisnik si pristasvuje dijake kot svoje in obžaluje, da v letošnjih počitnicah niso priredili nobene igre, kakor so to storili vsako leto. Dopisnik! Dijakov nikar ne prištevaj v svoj krog, saj so večinoma izšli iz „zvezarskih hiš“, so sinovi od tebe psovanih „čukarskih ženic.“ Kar se pa tiče dijaških prireditev, bodi ti povedano, da dijaki sami ne bi mogli kaj posebnega prirediti, ker je njih število premalo, brez pomoči od tebe sramotnih „zastarelih devic“ in sedaj „krščanskih čukov.“ Bogve kaj niso bile vredne tiste igre, ki so se pred leti prirejale, in še teh ne bi bili mogli prirediti brez pomoči naših poštenih kmečkih fantov in deklet. Gmotni uspeh je navadno bil deficit, in če je že bil kak malenkosten prebitek, se je rajši porabil za sebične namene kakor pa za bralno društvo. O kakem moralnem uspehu še je pa manj govoriti, ker je bil navadni učinek dolgočasne malobrojnih gledalcev. Navsezadnje pa se predrne ta domišljivi dopisun v „N. L.“ hvaliti, da se je boja naše bralno društvo — katero vodi in vzdržuje v družbi našega velezaslužnega nadučitelja Zotterja ter nekaj častnih mož samo naša preprosta vrla kmečka mladina, ki prireja cele vrste raznih lepih veselie in drugih prireditev v povzdigo in čast cele fare ter v velik gmoten prid tega vzroga društva — le po gotovi „idealno navdušeni, izsolani mladini“ dvignilo in vzdramilo! Uuh! Če bi naše bralno društvo moralo čakati na tako idealno in navdušeno mladino, med katero dopisnik samega sebe prištevata, da bi ga vzdramila in vzdignila, bi še dalje spalo, kakor medved po zimi, ter bi obležalo v jami. Dopisnik nesramno hujska proti Orlu Vidi se mu, da je nervozen, posebno od takrat, ko te kovat s svojima ničvrednima pajdašema — kojih imena še danes zmolčimo — program, kako čuku perje izpuliti. Pri tej priliki v preobilni meri zavžiti alkohol pa jih je res napravil podobne pravim pravca-tim čukom. Prišli ste vi, učena trojica, kulturono-sci, rešitelji naroda, zmešanih možgan vsled preveč povžite črne opojnine, še po polnoči nam kratit zasluženi nočni mir skoro pod okna z najgršim krokanjem, tulenjem, čukanjem — seveda Orlu v čast in sebi v nečast. Po dnevi pa ste smrčali po škodljivih, da so se kar tresli. Sramota za takšne naprednjake in vzgledodajalce! Fej! Povedano pa bodi tej trojici, da je naš Orel vsled tega ponočnega kulturnega početja še krepkeje in ponosnejše razprostrl svoja mogočna krila črez našo mirno Gomilsko. In pomni dobro, dopisniče mlado, mladič brez perja, ki hočeš menda biti voditelj v nasprotnem taboru, da se naše Gomilsko in se tudi vedno bo in sicer vedno bolj, oklepalo krščanskih načel ter da se ne bo nikdar vdalo tvoji kurji slepoti. Vsa farba, ki jo prinašaš ti novi pleškar, pri nas ne drži. Vedi tudi, da kdor hoče živeti med nami, mora živeti tudi z nami; zato nehaj našo čisto vodo kaliti z ostudno liberalno gnoinjo, in potem se boš pošteno veselil s poštenimi. Podlo in nizkotno dovolj je za te, kosmatovestnež, da si dovoliš v svojem nesramno ob-rekljivem dopisu celo osebne napade na našega v vseh naših gomilskih društvih tako častno zastopane-ega ter zaslužnega sotrudnika M. C., ki je tudi velik prijatelj našega domačega dijaštva. Zapomni si, da si s tem činom izgubil med nami še zadnje trohico spoštovanja. Če misliš, da boš s tem, če napadeš naše fante, naša dekleta in naše može, razcepil naše vrste, se zelo motiš. Čim bolj nas boste napadali, tem bolj bomo držali skupaj. Prihodnjic ti niti ne odgovarjamo več z besedami, dobiš pa odgovor v dejanjih, s katerimi bomo trdno stopili na liberalna kurja očesa. Ogibajmo se torej rajši takšnih duševnih revežev, da se ne nalezemo bolezn, ki se ji pravi lenoba in domišljavost! Ne ozirajmo se na liberalen zasmeh, ne poslušajmo liberalnih besed! Dobro vemo, da je naša pot, katero nam kažejo sveti naši idejali edino prava, da je bodočnost naša. Pokazali smo že dovolj, da nam je res mar do dela, do samoizobrazbe in do izobrazbe našega ljudstva. Tako naprej krepko, srčno!

c **Gomilsko**. Za nizkoten napad v „Narodnem Listu“ štev. 43, bodi izrečena dobro znanemu mi ob-rekovaletu prav topla hvala! Vse to znal bom še obrniti v lasten prid; kajti: „Kakor posodiš, tako ti bom vrnil“ ter „Črez sedem let vse prav pride“, kakor si sam preročoval. A tebi, smeli fante, se že vrača zdaj: da bi le ti vedel, kako že smrdis?! — Rečem ti le, vsled človeške slabosti, da si nesramni lažnjivec ter da za vso to tvojo podlostjo tiči sama zavist ter še

vse kaj drugega —! Vse one čedne priimke, pa ohrani lepo zase; kajti le tvoja last so; a jaz pa ostanem kljub tvojemu jokanju še vedno in še bolj „ta fejt Maks“ med poštenim ljudstvom, medtem, ko se blatiš ti sam! Pomni pa le, da na tvoje morebitne nadaljne podlosti ne bom več na tem mestu odgovarjal, dajsi mi ne manjka pralnega ekstrakta!

c **Iz gornjegrajske okolice**. Liberalno časopisje še zmiraj laja nad g. kaplanom Berkom. To je pa že vendar vrhunec nesramnosti, da se ga na tako podle načine nopađa in obrekuje. Mi dobro vemo, da izvira vse to sovraštvo najbolj zavoljo posojilnice. Da, so pa tudi lepe kronce, katere ljudje trumoma nosijo v „kmečko hranilnico in posojilnico“, in katere bi morali nositi sicer v staro liberalno posojilnico, če bi se nova ne ustanovila. To, boli liberalci! Ali dasi-ravno je g. Berk veliko pripomogel pri ustanovitvi posojilnice, pa bodi liberalcem povedano, da bi se posojilnica itak tudi ustanovila, čeprav bi on nikoli ne bil v Gornjem gradu. Kar pa piše „Narodni List“ glede škčovega sprejema, da se ga županstvo zavoljo kaplana ni udeležilo, pa mislim, da so milostljivi škčol zavoljo tega ravno tako mirno spali v Gornjem gradu, kakor kje drugod. Če je bil sprejem, kar seveda ni res, klavern, kakor pišejo liberalci, ni bil tega kriv kaplan, oziroma dekan, ampak liberalna strast, ki smrtno sovraži vse, kar je z duhovščino v zvezi.

Četudi liberalcev ni bilo zraven, je pa ljudstvo tem srčneje sprejelo svojega nadpastirja. Sicer pa mislim, da liberalci zato sovražijo g. Berka, ker se ga grozno bojijo. Ni čuda! Najprvo izobrazilo društvo, potem posojilnica, in letošnje leto grozen poraz liberalcev pri občinskih volitvah v Bočni, kar je največ njegova zasluga. In kdo ve, kaj prinesejo prihodnje občinske volitve v Gornjem gradu? Bog ne daj, da bi bil g. Berk takrat. Še tukaj, sicer bi mogoče strahovito treskalo po vzvišenih liberalnih buticah. A tega se pa strašno bojite, kaj ne, g. Drukar in tovariši.

c **Nova Stifla** pri Gornjem gradu. Mogočno mladinsko gibanje, katero se je v zadnjih letih tako lepo razvilo na Spodnjem Ltajerskem, je začelo tudi pristašem Narodne stranke delati preglavice. Dokaj dolgo so samo s preziranjem in zasmehom zrl na mladino, ki se je zbirala pod praporom katoliško-narodne zavesti, k večjemu, da so v časi prav nesramno napadli v svojem časopisju voditelje mladine, ali pa Marijine družbe. Sele razne volitve v zadnjem času, posebno pa zadnje deželno-zbornske, so pokazale, da bo treba računati tudi z mladino, drugače jim postane ta navdušena mlada četa preveč nevarna. In tako so tudi oni začeli z mladinsko organizacijo, seveda v liberalnem smislu. Napovedujejo celo neko „Zvezo napredne mladine“, v katero hočejo stlačiti vse mlade kričače, ki bi jim naj služili ob volitvah in drugih prilikah za priganjače. Pa če mislijo, da bo mladina kar trumoma vstopila v njih tabor, se motijo! Kar je navdušenih, značajnih mladeničev, ali poštenih deklet, so itak vsi v našem taboru, v Zvezi slovenskih mladeničev in v drugih katoliških društvih in te ne bodo liberalci nikdar dobili v svoje roke. Z raznimi malovredneži pa tudi ne bodo mogli rešiti gnilega liberalizma. Vabili bodo, pa gotovo na vse kripnje mladino pod svojo komando ter jo na vse načine odvračali od naše stranke. Tako tudi v znanem celjskem frobilu trobi najnovejši organizator mladine, slavni P. Č. iz Nove Stifte, ter kliče mladino za seboj, meneč, da bo kar vrela za njim. Pa če tudi mogoče dobi kje koga, ki bi verjel njegovim besedam, mu bodi povedano, da se novoštiftska mladina ne bo dala njemu nikdar komandirati. Mi preveč poznamo tako imenovane naprednjake, da bi se jim klanjali. Imenovanemu fantu pa svetujemo, naj pusti slovensko mladino na miru, ker njemu se vodstvo mladine tako pođa, kakor kravi sedlo. Zato pa le bolj ponižno. — Ti pa, slovenska mladina, ne daj se zapeljati kriviva prerokom, ki se ti prilizujejo in te vabijo v svoje mreže, z namenom, da bi te odtrgali od voditeljev, duhovnikov. Naj kričijo, kakor hočejo, ti ostani zmiraj zvesta voditeljem, zvesta geslu: vse za vero in domovino, zvesta zastavi katoliške mladine!

c **Iz Nazarij** v Savjinski dolini. Dne 26. p. m. so ponovili združeni diletantje kat. slov. izobr. društva Nazarije in Mozirje igro „Tihotapec“. Igra je jako dobro izpadla. Iznemadili so nas nastopi nekaterih oseb. Vidi se, da se je začela tukajšna mladina gibati Torej le naprej! Udeležili so se igre v mnogem številu Rečičani, Mozirčani in Kokarčani, tudi nekaj Orlov iz Skal se je opazilo in pa par Braslovčanov. Pričakujemo še mnogih tako zanimivih predstav od naše mladine!

c **Iz Jurkloštra**. Stojim ob grobu moža, milega vzgojitelja mladine, zvestega soproga, skrbnega očeta, iskrenega prijatelja vseh, ki so ga poznali. Pokopali smo čna 2. vinotoka, letos namreč, v občo žalost našega iskreno ljubljenega, od vseh spoštovanega gospoda nadučitelja v pokoju Janeza Belec. Kot iskren prijatelj, kateri je podelil marsikateremu pametne svete, ostane celi fari v neizbrisnem spominu. Ljubezen do doma je bila vzrok, da so ga prestavili na Zgornje Stajersko v Burg, kjer je vestno delal kot vzgojitelj mladine, kar sem slišal iz ust njegovih gojencev; tuje ljudstvo mu pa ni ugajalo in preselil se je v Jurklošter, kjer je delal skozi 21 let kot učitelj, orglavec, v pokoju pa tudi kot krajni šolski ogleča. Rajnki sovražnika sploh ni imel. Za njim žaluje rodbina, župnija in občina. — Dragi! Ob tvojem grobu pošiljam svojo molitev nad oblake, da v miru spa-

vaš v grobu svoje ljubljene tam pokopana hčerke Minike, katera ti je gotovo pripravila boljšo bodočnost „nad zvezdami“.

G. Vransko. G. Ivan Blatnik p. d. Cere, gostilničar na Ločici je izročil krajnemu šolskemu svetu na Vranskem v prid šolske knjižnice vnoto 87 K kot dobiček veselice dne 3. t. m., za kateri dar se krajši šolski svet javno zahvaljuje g. gostilničarju in občini.

Schaur, načelnik.

Brežlški okraj.

Železnični shod v Kozjem.

Železnični shod, katerega je kat. pol. društvo za Kozjanski okraj sklicalo zadnje nedelje, dne 10. oktobra, ob 3. uri popoldne v gostilni g. Ivana Kuzelj, p. d. Pirh, je bil zelo dobro obiskan, čeprav je celi dan neusmiljeno lilo. Navzoči so bili župani vseh sosednjih občin, duhovščina, učiteljstvo, zelo mnogo kmečkih posestnikov, a tudi gospode ni nedostajalo. Opazili smo deželne sodnije svetovalec g. dr. Karla Gelingsheim, zastopnike graščin v Kozjem in na Planini in druge. Zborovanje je otvoril s kratkim nagovorom vč. g. dekan in načelnik okrajnega zastopa Marko Tomažič, v katerem je v splošnem zarisal velik pomen železniške proge za Kozjanski okraj. Nato je obširno referiral o sedanjem stanju železniškega vprašanja dr. Fr. Jankovič. Govoril je p. namenu in pomenu današnjega shoda, o vzrokih, zakaj želimo, da bi rezala železnica Kozjanski okraj, pri kateri priliki je posebno poudarjal dejstvo, da je kozjanska kotlina središče enega največjih premogovnikov v celi srednji Evropi, katerega bogastvo se po geoloških in montanističnih znanstvenikih ceni na milijarde meterskih stotov. Razpravlja nadalje o stališču obeh železniških konzorcijev, nemškega v Brezicah, in sedaj dne 3. oktobra osnovanega slovenskega, kaj nas loči in radi česa se moramo delovanju nemškega konzorcija upreti, nadalje o stališču deželnega odbora proti nameravani progi, o naših ciljih in načrtih.

Končno se je enoglasno sprejela sledeča resolucija:

Navzoči posestniki, župani in zastopniki inteligence Kozjanskega okraja navdušeno pozdravljajo nov, 3. oktobra osnovani železniški odbor za črto Rogatec (oz. Mestnje) — Novo mesto, se odločno izjavljajo za tak načrt, da bi železnica rezala okraj in vezala vse važnejše kraje okraja in želijo, da bi se pripravljala dela izvršila kolikor mogoče naglo.

Končno se je od navzočega občinstva, ki je bilo za železnico zelo navdušeno, izrekla želja, da bi se že obstoječi odbor izpopolnil z sledečimi gg.: dr. Karel Gelingsheim, nadučitelj Miloš Germovšek in posestnik Miha Maček ter da bi se povabili k zborovanju, ki se bo v kratkem vršilo, tudi zastopniki interesiranih štirih graščin Kozjanskega okraja.

Opomniti še moramo, da je zborovanje hotela motiti neka prodana oseba, ki je širila nesramen pamflet nemškega železniškega konzorcija v Brezicah, o katerem se bo govorilo še na drugem mestu. Splošno ogorčenje pa je vzbujalo, da je dotična oseba — čeprav rodom domačin — hujskala proti načrtu železnice, ki bi koristila domačemu Kozjanskemu okraju.

V Sv. Peter pod Sv. gorami. S 16. oktobrom se pri tukajšnjem poštnem uradu uvede tedensko trikratno dostavljanje poštinih pošiljatev.

Vestnik mladinske organizacije.

Slivnica. Mladeniška zveza, ima v nedeljo, dne 17. t. m. po večernicah poučen shod. Vspored je: 1. Pozdrav. 2. Deklamacija „Rabeljsko jezero“. 3. Predavanje g. Kaplana. 4. Sklep: Deklamacija „Tri lepe“. — Mladeniči in dekleta kakor tudi vsi drugi v nedeljo na staro šolo. Fantje, ki še niste pri Mladeniški zvezi, pridite in pristopite!

Naši mladini. Tržaška „Zarja“ je prinesla lep dopis iz peresa priprostega mladeniča, iz katerega sledeče posnemamo, ker je tudi za naše razmere primerno: Naša mlajša mladina, ki trga hlače po šolskih klopih, je izročena v vzgojo učiteljstvu. Njih skrb je, da vzgajajo mladino na dobri in pošten podlagi. Toda takim učiteljem kot jih imamo dan današnji, ni dosti zaupati. Ljudem, ki z vso mogočo nasprotujejo idejam krščanstva, takim ljudem ne moremo izročiti mladine v oskrbo. Naši mladini ni zadosti, da zna samo pisati in brati, marveč naši mladini je treba tudi šole značajnosti. Zato pa skrbe zelo lepo telovadni odseki, ki imajo tudi oddelek za naraščaj. Tjaj naj izročijo stariši svojo mladino, ker iz take mladine bodo prišli nekaj vstrajni in značajni možje. Kaj pa je dolžnost vsakega somišljenika, vsakega krščanskega očeta in matere? Dolžnost vsakega krščanskega somišljenika očeta in matere je, da taka društva podpira. Dajte vzgled mladini z žrtvovanjem in mladina bo de tega vesela. Nadalje opisuje velik pomen telovadnih organizacij, katere ne le gojijo telovadbo, ampak štrijo omiko med mladino ter jo varujejo pred raznimi pogubonosnimi nauki, ki groze naši mladini, posebno mladeničem. Zato se morajo posebno mladeniči varovati in to najboljše store organizirani, posebno v telovadnih društvih. In ravno takih društev pri nas primanjkuje. Marsikdo pa poreče, čemu telovadnih odsekov, ker imamo itak sokolska društva. Draga mladina! Sovražnik naših svetih katoliških idej dviga vedno višje svojo protiversko zastavo. Na svojo žalost opazamo to pri Sokolih, posebno naše dni. Kaj

nas loči od njih? Narodni smo vsaj toliko kot oni. Kar nas pa loči je to, da med tem ko dviga Sokol vedno višje zastavo svobodomiselstva, se oklepajo naši telovadni odseki zastave krščanstva. Zato moramo mladino vedno svariti pred Sokolom, ki prihaja k nam iz Češkega kot nositelj svobodne misli. Zato ne zadostuje samo roke sklepati, marveč treba je tudi mladino organizirati, da združena odbija napade sovražnikov. Ko bo vsa naša mladina tako združena in vneta za sveto stvar potem bo naš narod probujen in kakor poje naš goriški slavček, bo za naš narod vstajenja dan. Zato pa draga mladina, boj se za one svetlinje, za katere so dajali naši pradedje svoje življenje; ti mladina ne smeš ostati za njimi. Poidi krepko naprej pod geslom: Vse za vero sveto in dom, zmaga in bodočnost sta naši!

Književnost.

§ Tiranstvo graščaka Frana Taha in njegovega sina Gabriela. Spisal Anton Kaspret. Ponatis iz „Casopisa za zgodovino in narodopisje“, Maribor 1909. Kdo ne pozna groznega Taha, ki je v Sused gradu leta 1572. povzročil strašen požar kmečke vstaje, ki je segla tudi na Štajersko? A malokdo ve, da je bil ta krvavi tiran s svojimi sinovi tudi štajerski graščak, in sicer v Štajenbregu pri Makolah v Dravinjski dolini. Profesor Kaspret je na podlagi pisanih virov zanimivo opisal, kako grozno so trpeli kmetje štajenbregške graščine. Vredno je, da si ta spis vsakdo prebere. Zlasti našim društvom toplo priporočamo, da si naročajo knjige o domači zgodovini ter prirejajo večkrat predavanja o domoznastvu. Imamo toliko čitalnic, bralnih in izobraževalnih društev, a med udi „Zgodovinskega društva“, ki izdaja spise v domači zgodovini, zasledimo komaj dve štajerski čitalnici! Cena naši knjigi je samo 40 vin., po pošti 45 vin. Naroča se pri „Zgodovinskem društvu“ v Mariboru, dobi se pa tudi v Cirilovi tiskarni.

§ Moč uniforme. Pred kratkim je izšla v Trstu nova igra „Moč uniforme“, burka s petjem v treh dejanjih. Izdal in založil jo je pisatelj sam, Jak. Štoka. To je že tretje delo tega pisatelja, in kakor „Trije tički“ in „Ne kliči vraga“ se bo gotovo tudi ta burka vsem priljubila. Igra je vzeta iz domačega življenja. Zahteva sicer spretnije igralce, posebno v drugem in tretjem dejanju. Igro priporočamo društvom, posebnim, ker se jo da prikrojiti tudi za manjše odre.

Dr. Leop. Lenard: „Nemščina brez učitelja“ ali „Slovensko-nemška slovnica za samouke“. Založila „Katoliška tiskarna“. Cena 1 K 20 h., po pošti 1 K 30 h. Razmere prisilijo večkrat naše rojake, da morajo po svetu. Mnogo si jih služi kruh med Nemci na Dunaju, na Vestfalskem, v Gračuru itd. Gpri navedena slovnica je pisana z namenom, da bi takim trpinom nekoliko pomogla olajšati usodo. Samo ustno obvevanje ne zadostuje, da bi se kdo kolikor toliko pravilno naučil tujega jezika. Zato je treba književnih pripomočkov. A naše šolske slovnice so za to skoraj nerabne, ker so razumljive samo, ako jih razjaga učitelj. Druge slovnice, ki bi bila rabna brez učitelja, lahko razumljiva in ne predraga, pa doslej nismo imeli. Gorj navedeno delce ima namen, da odpomore tej potrebi in pride na pomoč našim, sočutja zaslužujočim trpinom. Naslanja se radi lažje razumljivosti in večje enostavnosti kolikor mogoče na Skeita in Wilomizerja, toda ima vedno pred očmi slovenskega preprostega delavca. Na znanstveno oceno ne računaj, svoj praktični pomen bo pa kolikor toliko dosegla, ker nimamo drugega boljšega dela te vrste. Vsem Slovincem, ki se hočejo učiti nemščine za vsakdanje potrebe in nimajo višje izobrazbe, se ta slovnica najbolje priporoča kot najboljši in skoraj edini književni pripomoček.

Potres.

Maribor. Dne 8. t. m. ob 11. uri 4 min. smo čutili v celem mestu močen potres v smeri od jugozahoda proti severovzhodu. Odprta vrata so se začela gibati, več predmetov je padlo z velikim ropotom na tla. Tukaj se še ne spominjajo na tako silen potres.

Pri Sv. Boltenku pri Središču je bil potres dne 8. t. m. ob 11. uri predpoldne v smeri od zapada proti vzhodu. Potres je trajal okoli 3 sekunde. Slišalo se je najprej bobnenje, kakor da bi kdo peljal po trdem težek voz, potem šum in končno močen sunek. Sunek je poročevalce čutil od juga proti severu. Nesreče nobene, četudi je opeka padla raz strehe. Mnoge je zelo prestrašilo.

Ključarovi pri Sv. Tomažu. Dne 8. t. m. je bil pri nas precej močen potresni sunek ob 11. uri 15. min. Trajal je 2 sekundi.

Sv. Marijeta niže Ptuja. V petek ob 11. uri dopoldne je bil tukaj potres, trajajoč dve sekundi; smer: od juga proti severu.

V Središču se je občutil v petek ob 11. uri 2 minuti predpoldne močan potresni sunek, ki je trajal par sekund. Smer je bila od juga proti severu, kakor se da sklepati iz gibanja uteži na uri.

Ptuj. Tukaj je bil dne 8. t. m. ob 10. uri 59 min. zelo močen potres, ki je trajal 5 sekund.

Cerovec. Kakor smo se otroci zibali v mladosti, tako me je v petek ob 11. uri dopoldne zazibalo, komaj sem se zavedel, da je potres, trajal je dve minuti in bil je silno močan. Vse nas je hudo vznemirilo. Nehote smo se priklanjali drug drugemu, ce-

lo sliva, ki je letos nerodovitna čakala kazni za svojo lenobo, se mi je do tal priklonila, kakor bi hotela prositi, naj jo še eno leto pustim in počakam, če ne bi kje vendar prihodnje leto obrodila! Bog ne daj, da bi se kmalu ponavljali taki pokloni.

Zreče, 8. okt. Ura je kazala ravno enajst dopoldne. Imel sem opravka v arhivu. Knjige in papirji so zašumotali, omara in na isti se nahajajoča velika steklenica sta se vzgemicile. Kaj je? Prva misel: potres. In potem po preiskanih razmerah so deč tudi ni moglo biti drugo, kakor da se je bila zazibala zemlja. Valček, zdi se mi, bil je jeden jedini, trajajoč dve dobri sekundi. To se je čutilo v prvem nadstropju. V pritličju niso opazili nič. Vsled majhnosti sobe ne morem določiti gibanju smeri. To pa naznanjam iz razloga, da zanimalci zamorejo eventualno presoditi obsežnost potresa.

Zibika. V petek ob 11. uri predpoldne je bil tukaj lahek, nekaj sekund trajajoč potres.

St. Peter pod Sv. gorami. V petek, ob 11. uri dopoldne je bil v kozjanskem okraju precej močen potres, na Bizeljskem gradu je podrli dva dimnika.

Celje. Dne 8. t. m. ob 10. uri 53 minut smo čutili tukaj tako silen potres, da so ljudje kar bežali iz hiš. Trajal je 4 do 5 sekund.

Kozje. Dne 8. t. m. ob 11. uri predpoldne je bil tukaj močen potres v smeri od juga proti severu.

V Ljubljani so čutili dne 8. t. m. ob 11. uri predpoldne močen potres. Trajal je več sekund. Posebne škode ni napravil.

Zagreb. Dne 8. t. m. ob 11. uri predpoldne je bil tukaj silno močen potres, ki je trajal okoli 15 sekund. Napravil je tudi precej škode. Opeka je padla raz strehe. Veliki stolni zvon je začel zvoniti. V hišah so se premikali vsi predmeti in padali raz stene. Otroke so morali pustiti iz šol, v pisarnah se je prekinilo delo, ker je bežalo vse na cesto. Neko staro gospa je zadela kap in je takoj umrla.

V nedeljo, dne 10. t. m. je bil zopet potres. Došla so nam sledeča poročila:

Maribor. Tukaj je bil dne 10. t. m. ob 6. uri 45 min. in malo pred 7. uro zopet precej močen potres, ki pa ni napravil nobene škode.

Sv. Miklavž pri Ormožu. V nedeljo, dne 10. t. m. je bil tukaj 2krat potres, in sicer ob 7. uri 40 min. in ob 7. uri 57 min.

Pri Sv. Boltenku pri Središču je bil zopet potres dne 10. t. m. ob 7 1/2 uri in za kakih 10 minut drugič. Bili so trije sunki.

Laško. Dne 10. t. m. smo čutili tukaj 4krat potres, in sicer ob 6. uri 38 min., ob 6. uri 56 min., ob 7. uri in ob 7. uri 10 min. Drugi potres je trajal skoro 50 sekund.

Najnovejše novice.

Deželni zbor. V finančnem odseku se je potegnil dr. Korošec za podporo žreboreje v ljutomerskem okraju ter zavrnil ostro Nemca grofa Lamberga, ki si je drznil trditi, da so dirkači na Cvenu navadno pijani. Deželni odbornik Robič je istotako odločno zavrnil čudnega grofa. Za Slov. planinsko društvo sta po hudem boju izvojevala dr. Korošec in dr. Verstovšek dosežanje podpore. Zahtevala sta več potovalnih učiteljev ter se pritoževala, da graška zveza gospodarskih zadrug kupuje vino večinoma le pri nemških veleposestnikih. Pri poročilu dr. Korošca o šentjurski šoli so Nemci zopet pokazali svoje sovraštvo do Slovencev ter predlagali, da se šola sploh ne otvori. Dr. Verstovšek je pobijal izvajanja Nemcev, istotako deželni odbornik grof Attems, na kar so bili predlogi dr. Korošca na otvoritev šole in plače učiteljstva vendar-le sprejeti.

Iz pravosodne službe. Sodnik dr. Franc Biček je prestavljen iz Metlike v Ljutomer. Za sodnika v Konjicah je imenovan Herman Deu, doseđaj avskultant v Radovljici.

Listnica uredništva.

Dramlje: Nimamo tokrat prostora. — Sv. Vid: Zasebne stvari! — Sv. Križ na Murakem polju: Brez podpisa v koži! — R. Prihodajšč. — Hoče: Preporno za to številko.

Razglas.

C. kr. deželno-bramovski polk št. 26 v Mariboru potrebuje od 1. jan. do 31. dec. 1910 556 stotov ovsa in 126-980 porc. kruha á 700 gramov.

Kraj oddaje Deželno-bramovska vojašnica. Razprava se vrši dne 20. oktobra 1910 ob 9. uri dopoldne v pisarni oskrbovalne komisije zgoraj omenjenega polka.

Natančnejša pojasnila poda proviantura navedenega polka od 8 do 10 ure dopoldan.

Tamkaj se dobijo tudi pogodbeni zrezki.

852